

ØKONOMI- OG
ERHVERVSMINISTEREN

6. juli 2010

Endelig besvarelse af spørgsmål 25 alm. del ad § 8 stillet af Finansudvalget den 25. februar 2010

ØKONOMI- OG
ERHVERVSMINISTERIET
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Spørgsmål:

Der ønskes en redegørelse for situationen på bankområdet i EU-landene, Norge, USA og Canada ift. følgende. Specifikt ønskes for hvert af landene - i en sammenlignelig opsætning - redegjort for følgende:

Tlf. 33 92 33 50
Fax 33 12 37 78
CVR-nr 10 09 24 85
oem@oem.dk
www.oem.dk

- Bankernes faktiske tab og tab ift. BNP.
- Statslige redningspakker til banker: Indskudsform – aktieopkøb, låneordning eller andet. Faktiske beløb og andel ift. BNP.
- Ændrede krav til kapitalgrundlag: Ændrede krav til kernekapitalprocent, solvensgrad, Tier-kapitalmax, max udlåns gearing eller andet.
- Stramninger ift. lønpakker til direktion og andre risikotagende medarbejdere: Aktieoptioner, golden parachutes, variable lønandele størrelse ift. grundløn og lignende. Der ønskes en oversigt både ift. de banker, der har fået støtte og generelle stramninger ift. finansielle virksomheder.
- Stramninger ift. bestyrelsesmedlemmers valg, uddannelse og virke.
- Stramninger ift. kunderådgivning og klagemuligheder.
- Stramninger ift. finansielle tilsyn, herunder direkte indgreb ift. direktioner og bestyrelser.

Svar:

1. Indledning

I forlængelse af den orienteringsskrivelse, som Finansudvalget modtog den 17. marts 2010, udsendte Økonomi- og Erhvervsministeriet et spørgeskema den 14. april 2010 til Sverige, Norge, Finland, England, Tyskland, Østrig, Holland, Belgien, Frankrig, Spanien, Italien, USA og Canada. Landene blev anmodet om at sende det udfyldte spørgeskema til Finanstilsynet.

Sverige, Norge, Finland, England, Irland, Holland, Østrig, Belgien og Spanien har besvaret spørgeskemaet, og deres bidrag indgår uredigeret i vedlagte skema. Efterfølgende tilbød Irland uopfordret at medvirke i undersøgelsen, og deres besvarelse indgår ligeledes.

Det er ikke lykkedes at indhente bidrag fra Frankrig, Italien, USA og Canada, hvorfor de ikke indgår.

Det tyske finanstillsyn har fremsendt en besvarelse, som Tyskland ikke ønsker videregivet fra Finanstillsynet. Tyskland indgår derfor heller ikke.

Den engelske ambassade har bemærket følgende:

”HM Treasury bemærker, at grundet den igangværende valgkamp op til valget den 6. maj arbejder man i centraladministrationen under såkaldt ’purdah’, dvs. man er afskåret fra at udtale sig om policy-overvejelser og i øvrigt tilbageholdene med at udtale sig om politisk kontroversielle områder. Derfor er en del af spørgsmålene ubesvaret, herunder spørgsmål om ændring af finansielt tilsyn (de konservative ønsker tilsynet tilbageført til Bank of England, Labour ønsker omvendt et styrket FSA opretholdt); opsplitting af banker (liberaldemokraterne har dette som et hovedpunkt i sit manifest) og skat på finansielle institutioner (Labour lægger vægt på en global løsning, de konservative ditto men indikeret at ville gå enegang og indføre britisk afgift om nødvendigt).”

Henvendelsen fra Økonomi- og Erhvervsministeriet er blevet besvaret på forskellige måder, hvilket fremgår af sammenstillingen nedenfor.

For at gøre det muligt at sammenligne de indkomne svar, er beløb angivet i anden valuta end euro omregnet til euro. Hertil er anvendt Nationalbankens valutakurser pr. 1. juni 2010.

2. Bankernes tab

2.1. Bankernes faktiske tab

På baggrund af tilbagemeldingerne fra de forskellige lande kan der opstilles følgende tabel over bankernes faktiske tab.

Tabel 1. Bankernes resultat i 2008 og 2009

Land	2008	2009
	mia. euro	
Sverige (de fire største banker)	-1,3	-5,9
Norge	-1,0	-1,8
Belgien	-19,5	-3,0
Irland	-1,6	-20,9
Finland	2,4	2,0
Østrig	0,6	1,5

I forhold til bankernes tab i 2008 og 2009 har Holland oplyst, at der ikke er tilgængelige samlede data herfor.

Spanien har oplyst, at der ikke har været tab i det samlede system hverken i 2008 eller i 2009. I bankernes delsektor udgjorde fortjenesten i 2008 11,876 mia. euro. Tal for 2009 foreligger ikke, men indtil september 2009 var fortjenesten 6,087 mia. euro. For sparekassernes delsektors vedkom-

mende sluttede 2008 med en fortjeneste på 5,85 mia. euro, mens der i 2009 var en fortjeneste på 3,252 mia. euro.

England har alene oplyst et samlet tal for bankernes tab og nedskrivninger for 2. kvartal 2007 til og med 4. kvartal 2009, som svarer til 285,481 mia. euro.

2.2. Bankernes tab ift. BNP

På baggrund af tilbagemeldingerne fra de forskellige lande kan der opstilles følgende tabel over bankernes tab i forhold til BNP.

Tabel 2. Bankernes resultat i 2008 og 2009 i forhold til BNP

Land	2008	2009
	<i>procent af BNP</i>	
Sverige (de fire største banker)	0,40	1,80
Norge (samlet BNP inkl. olie)	0,32	0,60
Norge (BNP mainland)	0,45	0,78
Belgien	5,66	0,89
Irland	0,90	12,83

Holland, Finland, Østrig, Spanien og England har ikke angivet, hvor meget bankernes resultat udgjorde af BNP i 2008 og 2009, hvorfor disse lande ikke indgår i tabellen.

3. Statslige redningspakker

3.1. Typer af redningspakker

På baggrund af tilbagemeldingerne fra de forskellige lande kan der opstilles følgende tabel over tiltagene i de statslige redningspakker til bankerne.

Tabel 3. Oversigt over tiltag

Land	Aktieopkøb	Statsgaranterede lån	Andre tiltag
Sverige	Ja	Ja	Nej
Norge	Ja	Nej	Ja, se nedenfor
Finland	Nej	Ja (ingen har dog ansøgt)	Nej
Belgien	Ja	Ja	Ja, se nedenfor
Østrig	Ja	Ja	Ja, se nedenfor
Holland	Ja	Ja	Nej
Irland	Ja	Ja	Ja, se nedenfor

Norge har ud over tiltagene i tabel 3 blandt andet indført en likviditetsordning indeholdende mulighed for, at bankerne får rådighed over statsobligationer – der er likvide – ved at stille særligt dækkede obligationer til sikkerhed. Endvidere har Norge også indført en kapitalrekonstruktionsordning for grundlæggende sunde banker.

Belgiens regering har ud over tiltagene i tabel 3 tegnet hybrid kernekapital og ydet funding til banker med gæld.

Østrig har ud over tiltagene i tabel 3 indført en pakke bestående af følgende tiltag:

- Stimulering af interbankmarkedet gennem en af bankerne etableret clearingbank, hvis gæld forbundsregeringen kan indestå for, som samler midler på interbankmarkedet til brug for de andre banker.
- Individuel støtte til de enkelte banker bl.a. ved statsgaranti i forbindelse med potentielle tab og ved køb af aktier i bankerne.
- Genopretning af tilliden til de finansielle markeder blandt andet ved fuld garanti af fysiske personers indskud indtil den 31. december 2009.
- En styrkelse af tilsynet.
- En styrkelse af virksomhedernes likviditet ved at forbundsregeringen garanterer for lån til virksomheder over en vis størrelse.

Irland har ud over tiltagene i tabel 3 blandt andet indført en fuld indskydergaranti indtil 29. september 2010 og oprettet The National Asset Management Agency, som køber lån af banker til en for bankerne fordelagtig pris.

England har helt generelt oplyst, at følgende tiltag er blevet gennemført i England:

- En likviditetsordning indført af Bank of England, der gør det muligt for blandt andet banker at få rådighed over statsobligationer – der er likvide – ved at stille obligationer med sikkerhed i ejendomme til sikkerhed.
- En statsgaranti for egnede bankers optagelse af lån med op til 3 års forfaldstid.
- Nationaliseringer af Northern Rock og Bradford & Bingley.
- En indskydergaranti med det formål at beskytte indskydere fra detailhandelen.
- Kapitalrekonstruktion gennem indskud af midler i forskellige banker.
- En ordning hvorefter banker forsikres mod yderligere store tab på tabsgivende aktiver (*toxic assets*).

Spanien har oplyst, at det spanske Økonomi- og Finansministerium har fået mulighed for at foranledige opkøb af bankers aktier, men at denne mulighed endnu ikke har været anvendt. Herudover er der i Spanien oprettet en fond til opkøb af finansielle aktiver, der skal imødekomme midlertidig mangel på likviditet på de internationale kapitalmarkeder. I den henseende gives der halvlange lån til bankerne gennem køb af højkvalitets værdipapirer, der handles på regulerede markeder. Endvidere har Spanien indført en mulighed for statskaution for bankernes nye halvlange

gældsudstedelser, hvorved kreditkvaliteten af disse forstærkes. Endelig har Spanien etableret en fond for lovbestemt omstrukturering af bankvæsenet. Fonden støtter en omstrukturering af de banker, der er ramt af krisen.

3.2. Størrelsen af redningspakkerne

Den samlede størrelse af landenes redningspakker fremgår af tabel 4.

Tabel 4. Størrelsen af redningspakkerne

Land	Maksimal størrelse	Faktisk anvendt
Sverige	161	22,6
Norge	50	29,3
Finland	17	0
Belgien	Ikke oplyst	20,2
Østrig	100	Ikke oplyst
Irland	Ikke oplyst	387
Spanien	143,4 *	68,5 *

* Spanien har oplyst, at kautioner udgør 104,4 mia. euro af redningspakkens maksimale størrelse, samt at kautioner udgør 47 mia. euro af det faktisk anvendte beløb.

Holland og England har ikke oplyst størrelsen på deres nationale redningspakker, og de indgår derfor ikke i tabellen.

3.3. Størrelsen af redningspakkerne i forhold til BNP

Størrelsen af landenes redningspakker set i forhold til BNP fremgår af tabel 5.

Tabel 5. Størrelsen af redningspakkerne i forhold til BNP

Land	Procent af BNP
Sverige	50
Norge (samlet BNP inkl. olie)	16,5
Norge (BNP mainland)	21,6
Finland	10
Belgien	5,86
Østrig	36
Irland 2008	6,05
Irland 2009	6,73
Spanien	13,6 *

* Spanien har oplyst, at det faktisk anvendte beløb inklusiv kautioner udgør henholdsvis 6,5 pct. af BNP og 2,0 pct. af BNP uden kautioner.

Holland og England har ikke oplyst størrelsen på deres nationale redningspakker, og de indgår derfor ikke i tabellen.

4. Ændrede krav til kapitalgrundlag

Sverige, Finland, Belgien, Holland, Østrig, Irland og Spanien har ikke ændret kravene til bankernes kapitalgrundlag ud over, hvad der følger af internationale forpligtelser.

Norge har heller ikke ændret kravene til bankernes kapitalgrundlag, men overvejer at implementere nye direktivbestemte likviditetskrav 1½-2 år før de var planlagt at træde i kraft i slutningen af 2012.

England har svaret, at regeringen støtter ændringer via Basel-forummet.

5. Stramninger i forhold til aflønning

5.1. Nationale tiltag

På baggrund af tilbagemeldingerne fra de forskellige lande kan der opstilles følgende tabel over de nationale tiltag i forhold til aflønning.

Tabel 6. Nationale tiltag i forhold til aflønning

Land	Aktie- optio- ner	Golden parachutes	Begrænsninger i størrelse af bonus ift. grundløn eller lignende	Tilbagekaldelse af udbetalt bonus (claw back)	Skat af bonus	Andre tiltag
Norge*	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej
Finland	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja, se nedenfor
Belgien	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Østrig	Ja	Nej	Ja	Se nedenfor	Nej	Ja, se nedenfor
Holland	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej
Irland	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja, se nedenfor
Spanien	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej

* Norges svar er baseret på et forslag til regler fra det norske finanstilsyn til det norske finansministerium.

Finland oplyser, at der er foreslået andre tiltag end de ovenfor nævnte, og at disse tiltag vil være i overensstemmelse med CRD-direktivet.

Østrig oplyser, at i tilfælde hvor der gives individuel støtte til enkelte banker, opstilles der en række betingelser. For eksempel skal aflønningen helt generelt være passende, og den må ikke tilskynde til uhensigtsmæssig risikotagning, ligesom aflønningssystemet skal være gennemsigtigt. Herudover skal der også være mulighed for at kræve allerede udbetalt løn tilbage fra medlemmer af bestyrelse og ledelse, som har medvirket betydeligt til virksomhedens økonomiske situation. Endvidere er bonusudbetalinger til bankdirektører forbudt i en ikke nærmere angivet tidsperiode.

Irland oplyser, at det er vedtaget at fastlægge et loft over den administrerende direktørs og bestyrelsesmedlemmernes løn. Loftet er det laveste beløb af enten 500.000 euro eller det beløb, der anbefales af den irske Covered Institution Remuneration Oversight Committee. Herudover indehol-

der rekonstruktionsaftalerne med bankerne Allied Irish Banks og Bank of Ireland yderligere betingelser vedrørende aflønning.

Sverige oplyser, at for de banker, der har fået økonomisk hjælp gennem den svenske redningspakke, er der fastsat regler for aflønning, f.eks. skal lønnen til bestyrelsesmedlemmer fastholdes på det samme niveau, som den var på en nærmere angiven dato.

England oplyser, at der i en tidsbegrænset periode var en forhøjet beskatning af engelske bankers bonusser på over 25.000 pund. Herudover har Royal Bank of Scotland og Lloyd's som vilkår for en modtaget støtte accepteret ikke at udbetale skønsmæssige bonusser for 2009 til ansatte, der tjener over 39.000 pund, og bestyrelsesmedlemmer vil få udsat deres bonusudbetaling for 2009 til 2012.

5.2. Hvilke virksomheder og personer er omfattet af de ændrede aflønningsregler?

Tilbagemeldingerne fra de forskellige lande indeholder følgende oplysninger med hensyn til, for hvilke medarbejdere og over for hvilke virksomheder, de nye aflønningsregler finder anvendelse.

Tabel 7. Oversigt over anvendelsesområde for nye aflønningsregler

Land	Topledelse	Øvrige nøglemedarbejdere, der har indflydelse på virksomhedens risiko	Begrænset til virksomheder der har modtaget støtte	Alle finansielle virksomheder
Sverige	Ja	Nej	Ja	Nej
Norge	Ja	Ja	Ja	Ja (dog med undtagelser)
Finland	Ja	Ja	*	*
Østrig	Ja	**	Ja	Nej
Holland	Ja	Nej (dog med undtagelser)	Ja	Ja (dog med undtagelser)
Irland	Ja	Nej (dog med undtagelser)	***	***

* Det finske svar er ikke helt klart på dette punkt, men det fremgår, at Finland har separat lovgivning for finansielle virksomheder, der har modtaget statsstøtte.

** De østrigske regler gælder i nogle tilfælde alene for topledelsen, men i andre tilfælde gælder reglerne for alle medarbejdere.

*** De irske regler har forskellige anvendelsesområder.

England oplyser, at de engelske tiltag finder anvendelse for alle medarbejdere, der tjener over et vist beløb, samt at nogle tiltag alene finder anvendelse for banker, der har modtaget statsstøtte, mens andre tiltag finder anvendelse for alle banker.

Belgien og Spanien har ikke indført nye regler for aflønning, hvorfor de ikke er medtaget i tabel 6.

6. Bestyrelsesmedlemmers valg, uddannelse og virke

På baggrund af tilbagemeldingerne fra de forskellige lande kan der opstilles følgende tabel over nye nationale tiltag over for bestyrelsesmedlemmer.

Tabel 8. Nye krav til bestyrelsesmedlemmer

Land	Valg	Uddannelse	Fit & proper	Andre krav
Sverige	Nej	Nej	Nej	Nej
Norge	Nej	Nej	Nej	Nej
Finland	Nej	Nej	Nej	Nej
Belgien	Nej	Nej	Nej	Nej
Østrig	Nej	Nej	Nej	Nej
Holland	Ja	Ja	Ja	Nej
Irland	Nej	Nej	Ja	Nej
Spanien	Nej	Nej	Nej	Nej

Holland oplyser, at bestyrelsesmedlemmer som noget nyt skal være under permanent uddannelse. Uddannelsens form og indhold er dog ikke fastlagt.

England har ikke besvaret dette spørgsmål.

7. Kunderådgivning og klagemuligheder

På baggrund af tilbagemeldingerne fra de forskellige lande kan der opstilles følgende tabel over nye nationale tiltag i forhold til kunderådgivning og klagemuligheder.

Tabel 9. Nye tiltag ift. kunderådgivning og klagemuligheder

Land	Kunderådgivning	Klagemuligheder
Sverige	Nej	Nej
Norge	Ja	Nej
Finland	Nej	Nej
Belgien	Nej	Nej
Østrig	Nej	Nej
Holland	Nej	Nej*
Irland	Nej	Nej
Spanien	Nej	Nej

* Holland oplyser, at de hollandske forbrugerbeskyttelsesregler blev strammet lige før finanskrisen.

Norge oplyser, at pligten for investeringsvirksomheder til at optage telefonsamtaler er blevet udvidet, bl.a. skal telefonsamtaler med investeringsrådgivning nu optages. Reglerne er dog ikke indført som en direkte konsekvens af den finansielle krise.

England har oplyst, at det engelske finanstilsyn er kommet med forslag, der skal højne standarden for alle professionelle investeringsrådgivere.

8. *Det finansielle tilsyn*

Ingen lande har foretaget ændringer i det finansielle tilsyn i relation til direkte indgreb i forhold til direktioner og bestyrelser eller i relation til tvangsbøder.

Finland oplyser imidlertid, at det er foreslået at styrke det finske finanstilsyns reaktionsmuligheder således, at det kan forbyde en filial at fortsætte sin virksomhed, hvis tilsynet ikke er tilfreds med likviditetsovervågningen.

Belgien oplyser, at Belgien overordnet set bevæger sig mod en model, hvor Nationalbanken fører tilsyn med institutterne, og the Banking and Finance Commission (lovgiver) bibeholder opsynet med de finansielle markeder.

Østrig oplyser, at det østrigske finanstilsyns procedure til at stille højere kapitalkrav til en bank er blevet forenklet, samt at tilsynet også har fået mulighed til at forbyde såkaldt *naked short selling*. Samme mulighed for at forbyde *naked short selling* har det hollandske finanstilsyn også fået.

Irland oplyser, at der er indført en række ændringer af det finansielle tilsyn, f.eks. på fit & proper området, og at der forventes yderligere betydelige ændringer senere i 2010.

England har ikke besvaret dette spørgsmål.